

เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา :

ศาสตร์พระราชานำเพื่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน

- เพื่อให้ผู้บริหารส่วนราชการ **ได้เรียนรู้หลักการบริหารราชการแผ่นดินตาม** ศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”
- และนำไปเป็นหลักการ**บริหารราชการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่** ประเทศชาติและประชาชน
- ถ่ายทอด**แนวคิด หลักการ แนวทางปฏิบัติ**ที่将成为ประโยชน์ต่อ ผู้เข้าร่วมสัมมนา

เข้าใจ

เข้าใจโลก

เข้าใจชีวิต

เข้าใจปรัชญา

การพัฒนา

ตามแบบที่ท่านทำ

เข้าใจ

(ต.ค. ๒๕๒๕)

VOL. 162, NO. 4

OCTOBER 1982

NATIONAL GEOGRAPHIC

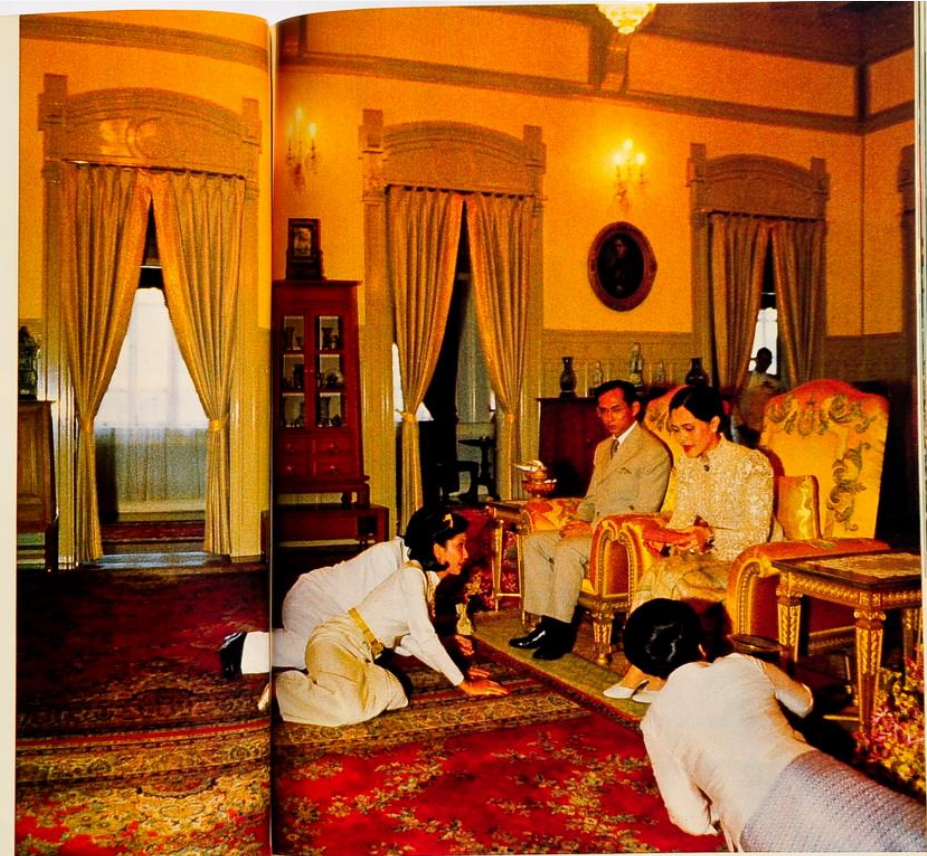
Thailand's Working Royalty

Photographs by
JOHN EVERINGHAM

THE 48 MILLION SUBJECTS of Thailand's King Bhumibol Adulyadej, Rama IX, regard the human summit of their realm with awesome Asian reverence. Courtiers approach the royal presence on their knees, offering gifts on ceremonial trays. They speak a special, elaborate language of the court, never addressing the King directly, but putting their questions to the "coarse visible dust, fine invisible dust" beneath His Majesty's feet. When a formal palace communiqué announced that Queen Sirikit had suffered a broken ankle, the staff had to offer a translation into modern Thai.

This year Thailand is celebrating the bicentennial of the reigning Chakri Dynasty with spectacular rituals that thread through seven centuries of history. Yet the pomp can obscure an important fact: Thailand has a strictly constitutional monarchy with perhaps the world's hardest working royal family. The King and Queen have a restless court: By car, by helicopter, and by foot, Their Majesties regularly travel to the 72 provinces of the realm.

On these pages readers can accompany the energetic court entourage through the photographs of Australian John Everingham and royal interviews by Denis Gray, Associated Press bureau chief in Bangkok.

In profound deference to monarchy, courtiers approach on hands and knees.

an aide bears a royal gift at lower right. Beyond such ceremonial duty, Thailand's

King Bhumibol Adulyadej defines the problem of his realm: "Our country is rich. And strategic. So that if there is any struggle in the world, people want to get this country. And there's always a struggle in the world. We still stand here. We stand here for the good of the whole world."

The Chip

ELECTRONIC
MINI-MARVEL

National Geographic October 1982

ไม่อยาก
ก้าวหน้าอย่างมาก
๔ ธ.ค. ๒๕๓๔

นายพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

...ต้องทำแบบ “คนจน”

เราไม่เป็นประเทศร่ำรวย เรามีพอสมควร

พออยู่ได้ แต่ไม่เป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก

เราไม่อยากจะเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมาก

เพราะถ้าเราเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมาก ก็จะมีแต่ดอยหลัง

ประเทศเหล่านั้น ที่เป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมก้าวหน้า

จะมีแต่ดอยหลังอย่างน่ากลัว

แต่ถ้าเรามีการบริหารแบบเรียกว่าแบบ “คนจน”

แบบที่ไม่ติดกับตำรา มากเกินไป

ทำอย่างมีสามัญสำนึกนี้แหละ คือเมตตากัน

ก็จะอยู่ได้ตลอดไป

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคลในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาสุริยวงศ์ สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร พระราชวังดุสิต

วันพุธที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๔

“แบบคนจน”

ความขาดแคลนไม่เป็นปัญหา
ถ้ามีปัญญาและความอดทน

สามัคคีเป็นพลังข้ามพรมแดนไทย

คำว่า “พอเพียง”
๔ ธ.ค. ๒๕๔๑

ทฤษฎีการเติบโต ๕ ขั้นของรอสตาว

Rostow's 5 Stages of Growth

Walt Whitman Rostow (1916-2003)
เปรียบเทียบกับเครื่องบิน

จอดนิ่ง-ติดเครื่อง

The traditional Society
สังคมเกษตร การประมง
การส่งออกของป่า
การทำเหมือง

วิ่งบนรันเวย์

Pre-Conditions
for take off
วางระบบโทรคมนาคม
ระบบไฟฟ้า ประปา
วางระบบการสื่อสาร

ทะยาน

Take-off
ปฏิบัติอุตสาหกรรม
ระบบสาธารณูปโภค
การลงทุนทางการเงิน
การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม

ติดลมบน

Drive to maturity
ปฏิบัติอุตสาหกรรม
ระบบสาธารณูปโภค
การลงทุนทางการเงิน
การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม

สะสมความมั่งคั่ง

High Mass
Consumption
ประชาชนมีกำลังซื้อ
เศรษฐกิจมั่งคั่ง
ระบบประกันสังคมดี
การค้าขายขยายตัว

สะสมความมั่งคั่ง

เมื่อถึงบันไดขั้นที่ 5 แล้ว....???

High Mass

Consumption

ประชาชนมีกำลังซื้อ

เศรษฐกิจมั่งคั่ง

ระบบประกันสังคมดี

การค้าขายขยายตัว

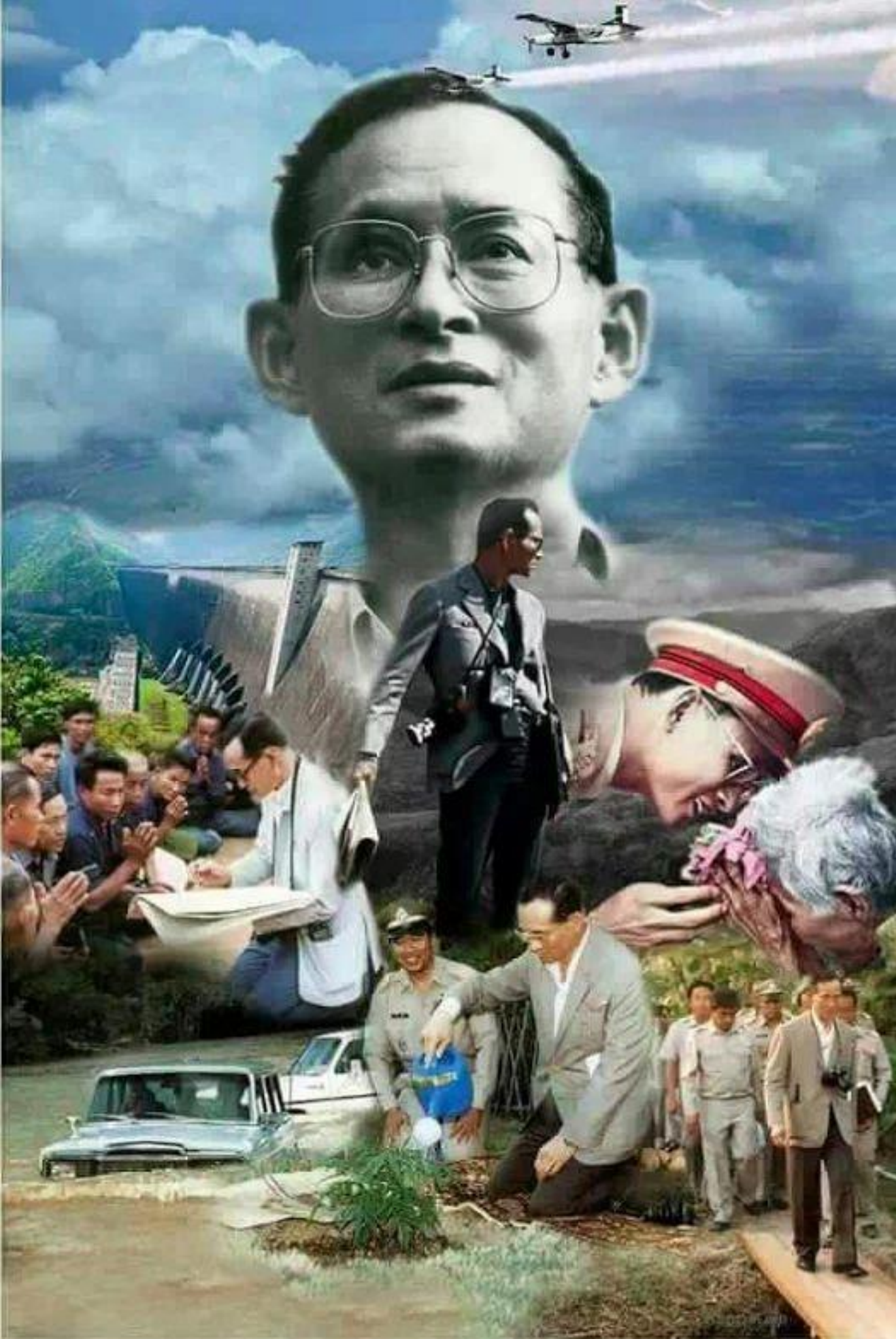

Walt Whitman Rostow (1916-2003)

Our country is rich and strategic ...
We still stand here for the good of the whole world

HM the King Bhumibol Adulyadej, 1982.

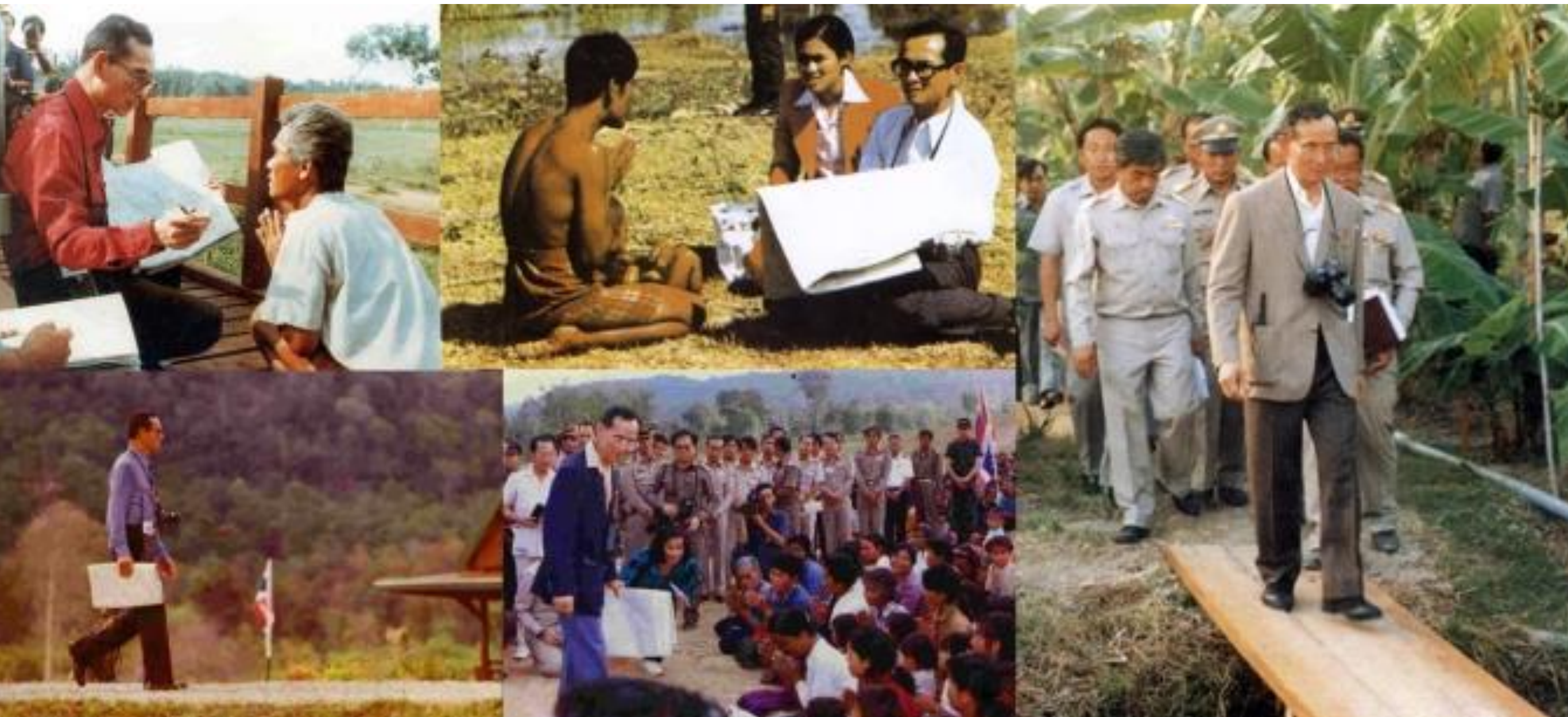
เข้าถึง

เข้าถึงหลักคิด

เข้าถึงหลักทำ

เข้าถึงงานที่ท่านทำ

เข้าถึงราษฎร เข้าถึงปัญหา

เรา “เข้าถึง” งานที่พระองค์ท่านทำจริงหรือเปล่า

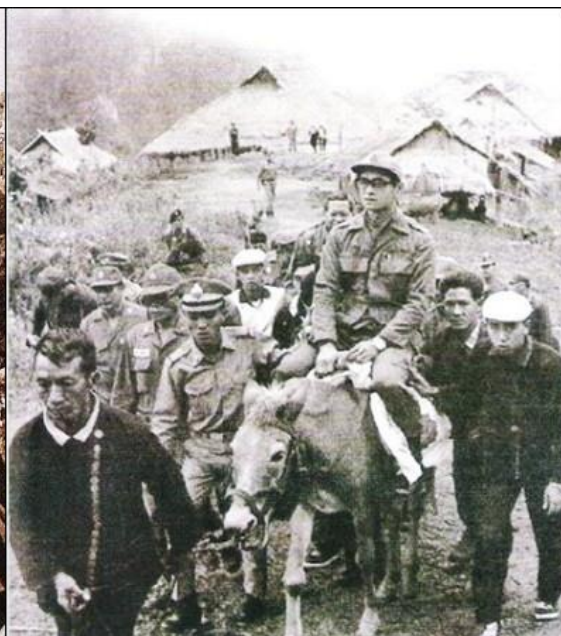
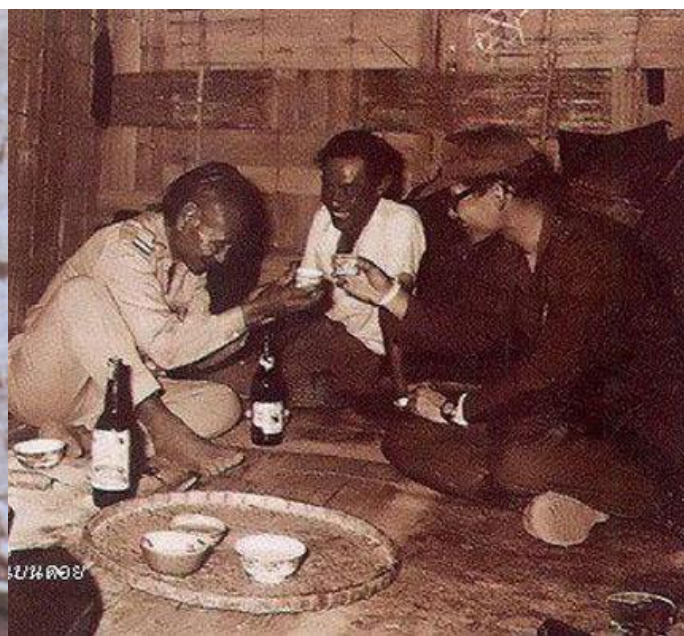

"...ท่านบอกว่า ชื่อลูกนะ ชื่อภูมิพล ภูมิพลต้องเหยียบดิน
ไ้การลอยไป ไม่เหยียบดินนะ เสร็จ ใช้ไม่ได้.
ภูมิพลนี้ะเหยียบดิน..."

ความตอนหนึ่งจากพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล
ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
วันพฤหัสบดี ที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ROYAL ARCHIVES OF OHM ROYAL ARCHIVES OF OHM ROYAL ARCHIVES OF OHM ROYAL ARCHIVES OF OHM ROYAL ARCHIVES OF OHM

มีการปกครอง
แบบคนจน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ทำวิธีการแบบคนจน ไม่ได้มีการลงทุนมากมายอย่างของเรา ก็ทำไป
- ถ้าจะแนะนำ ก็แนะนำได้ "ทำแบบคนจน"
- เพราะเราไม่ได้เป็นประเทศที่รวย เราก็รวยพอสมควร อยู่ได้
- แต่ไม่ใช่เป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก
- เราไม่อยากจะเป็นประเทศอย่างก้าวหน้าอย่างมาก
- เพราะว่าถ้าเราเป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก มีแต่.. มีแต่ถอยหลัง

- ถ้าเรามีการปกครองแบบ แบบว่า แบบ คนจน แบบที่ไม่ติดกับตำรามากเกินไป ทำอย่างมีสามัคคีนี้แหละ มีเมตตา กัน ก็ จะอยู่ได้ตลอดไป
- ไม่เหมือนคนที่ทำตามวิชาการ แล้วก็ วิชาการนั้นก็เราดูตำราแล้วพลิกไปถึงหน้าสุดท้าย หนึ่งหน้าสุดท้ายนั้นเขาบอกว่า "อนาคตยังมี" แต่ไม่บอกว่าเป็น อย่างไร เวลาปิดเล่มแล้วมันก็ปิดตำรา ปิดตำราแล้วไม่รู้จะทำอะไร ลงท้ายก็ ต้องเปิดหน้าแรกใหม่ เปิดหน้าแรกก็ เริ่มต้นใหม่ "ถอยหลังเข้าคลอง"
- แต่ถ้าเราใช้ตำราแบบที่เรา อะลุ่มอล่วยกัน ตำรานั้นไม่จบ"

ได้เวลาปฏิวัติตนเอง ทำงานหนัก

เพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศแล้วหรือยัง

มีไม่พอ ทำให้พอ

ความขาดแคลน

ไม่เป็นปัญหา

ถ้ามี “ปัญญา”

และความ “อดทน”

แค่คำว่า “พอ”
ก็พอแล้ว

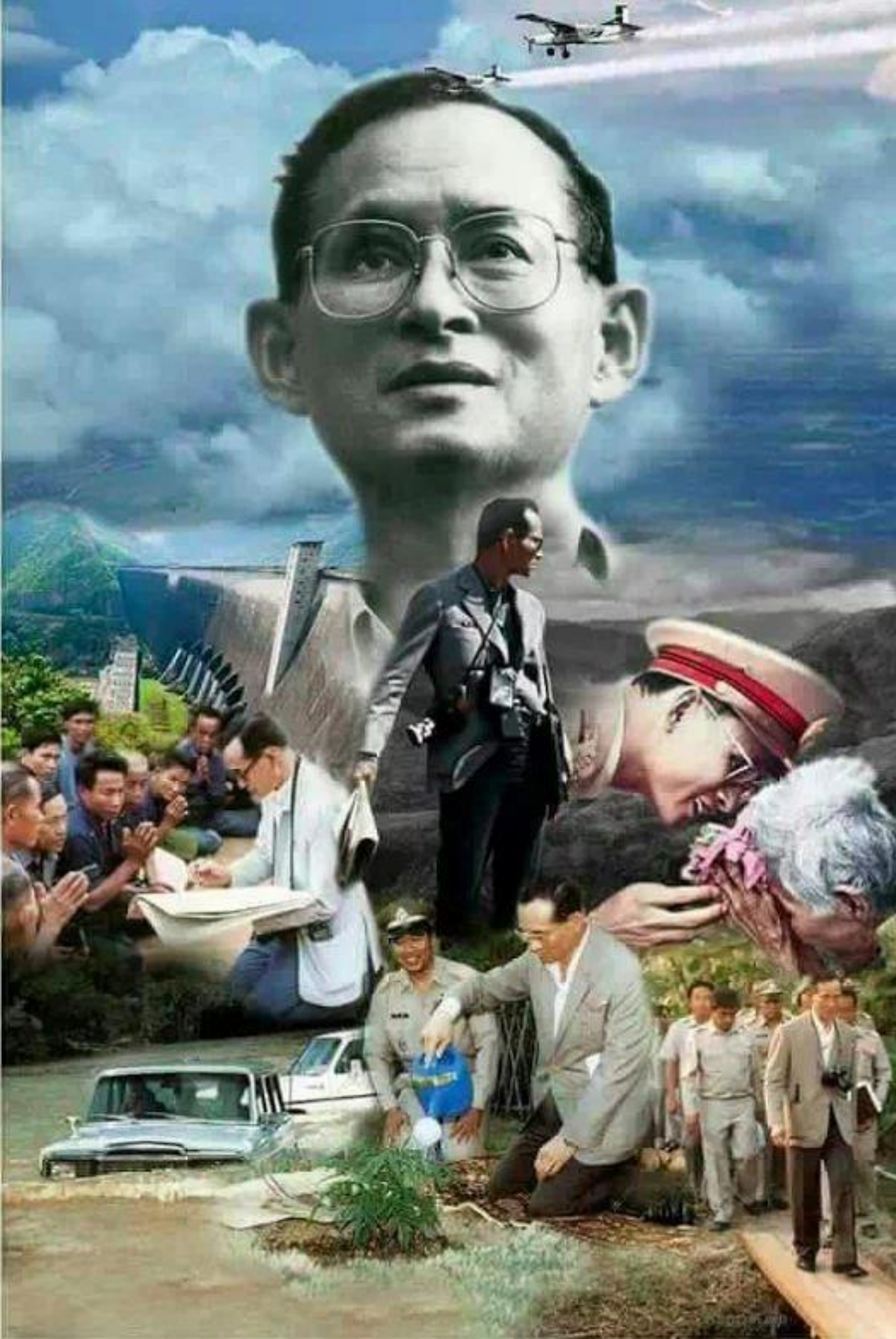
มีเกินพอ รู้จักพอ

เงินทองเป็น

ของ “มายา”

“ข้าวปลา”

สีของจริง

พัฒนา

การพัฒนาต้องทำ
“เป็นขั้น เป็นตอน”

ให้เหมาะสมกับ ฐานะ
และกำลัง
ของประเทศเรา

ທຖຸຊັບໂຕ ໙ ຂັ້ນສູ່ສາມພຊເພີຍງ ພຊເພີຍງ ມັ່ງຕັ້ງ ຍັ່ງຍືນ

ເປຣຶຍບເຕີຍບ
ກັບບ້ານ

ຂັ້ນກ້າວພ້າ

“ການພັດທະນາຕ້ອງກຳເນີດພື້ນຖານໃຫ້ມັ້ນຄົງກ່ອນ ໃຫ້ທັງປະເທດໂມ່ອດ
ແຄ້ວຈັງພັດທະນາກ້າວພ້າອັນໄປເຣື່ອຍໆ ເປັນອັນ ເປັນດອນ ຈັງຈະແນ່ນອນ”

ຂັ້ນພື້ນຖານ

พัฒนา

ต้องกระจายรายได้
“INCOME DISTRIBUTION”
- KARL MARX

สังคมนิยม

ทุนนิยม

ต้องกำไรสูงสุด
“MAXIMIZE PROFIT”
- ADAM SMITH

พอเพียง

ขาดทุนของเรา คือกำไรของเรา
ยิ่งให้ไป.. ยิ่งได้มา

“OUR LOSS IS OUR GAIN”
- HM KING BHUMIBOL

*“Our country is rich and strategic...
We still stand here for the good of the whole world”*

HM the King Bhumibol Adulyadej

“ประเทศของเรามั่งคั่ง และเป็นจุดยุทธศาสตร์”

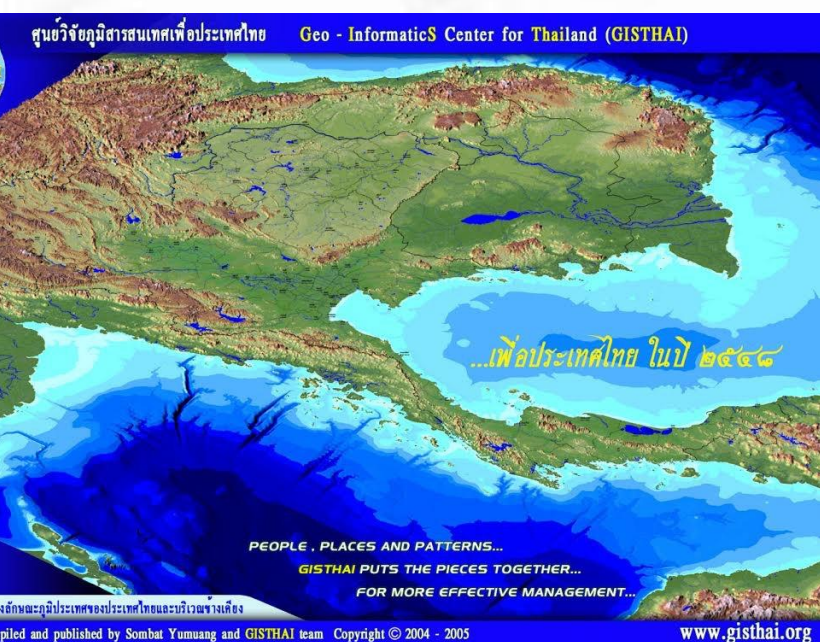
บนดินแดนอันเป็น “ชัยภูมิ”

- ความยาวชายฝั่งทะเลไทยและอันดามัน
2,815 กม. (Coastline Length)
- มีน่านน้ำทะเลไทย 350,000 ตร.กม.
(Maritime Zone)
คิดเป็นครึ่งหนึ่งของอาณาเขตทางบก
- ลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำหลัก 8 ลุ่ม
“ดินตะกอนปากแม่น้ำ”
จากแม่น้ำ 5 สายไหลลงอ่าวไทย

คนไทย “น้ำใจเด่น” สังคมดี

- นักผลิตอาหารมือหนึ่ง
ผลิตข้าวปีละเฉลี่ย 27 ล้านตัน
- น้ำใจเด่น ไครถึงเรือนชานต้อนรับ
- รุ่มรวยวัฒนธรรม

ลำดับ

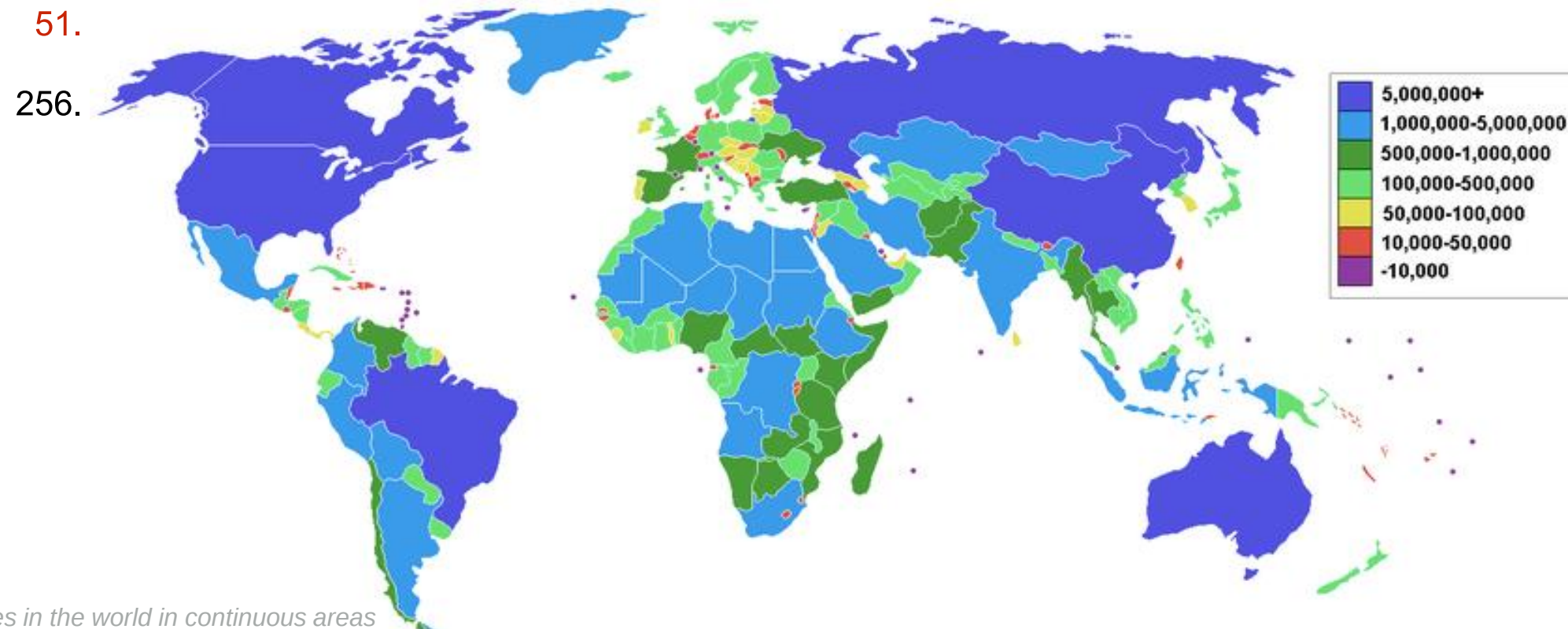
ตร.กม.

1. Russia	17,098,242
2. Canada	9,984,670
3. USA	9,826,675
4. China	9,596,960
5. Brazil	8,514,877
6. Australia	7,741,220
7. India	3,287,263
8. Argentina	2,780,400
9. Kazakhstan	2,724,900
10. Algeria	2,381,741

ขนาดพื้นที่

ที่มา: CIA the World Factbook 2014

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2147rank.html>

The largest countries in the world in continuous areas

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/41/Area_by_country.PNG/800px-Area_by_country.PNG

ลำดับ

คน

จำนวนประชากร

1. China	1,376,048,943
2. India	1,311,050,527
3. USA	321,773,631
4. Indonesia	257,564,815
5. Brazil	207,847,528
6. Pakistan	188,924,874
7. Nigeria	182,201,962
8. Bangladesh	160,995,642
9. Russian Federation	143,456,918
10. Mexico	127,017,224

ที่มา: UN, Department of Economic and Social Affairs,
Population Division (2015)

*United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2015).
World Population Prospects: The 2015 Revision, DVD Edition.*

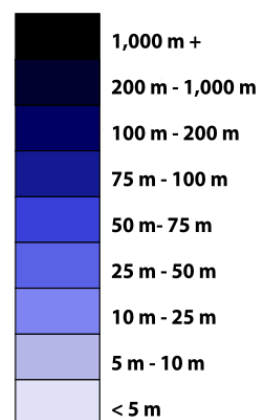
20. Thailand

67,959,359

259. Tokelau

1,450

Population (Million)

Countries and Dependencies by Population in 2014

ลำดับ

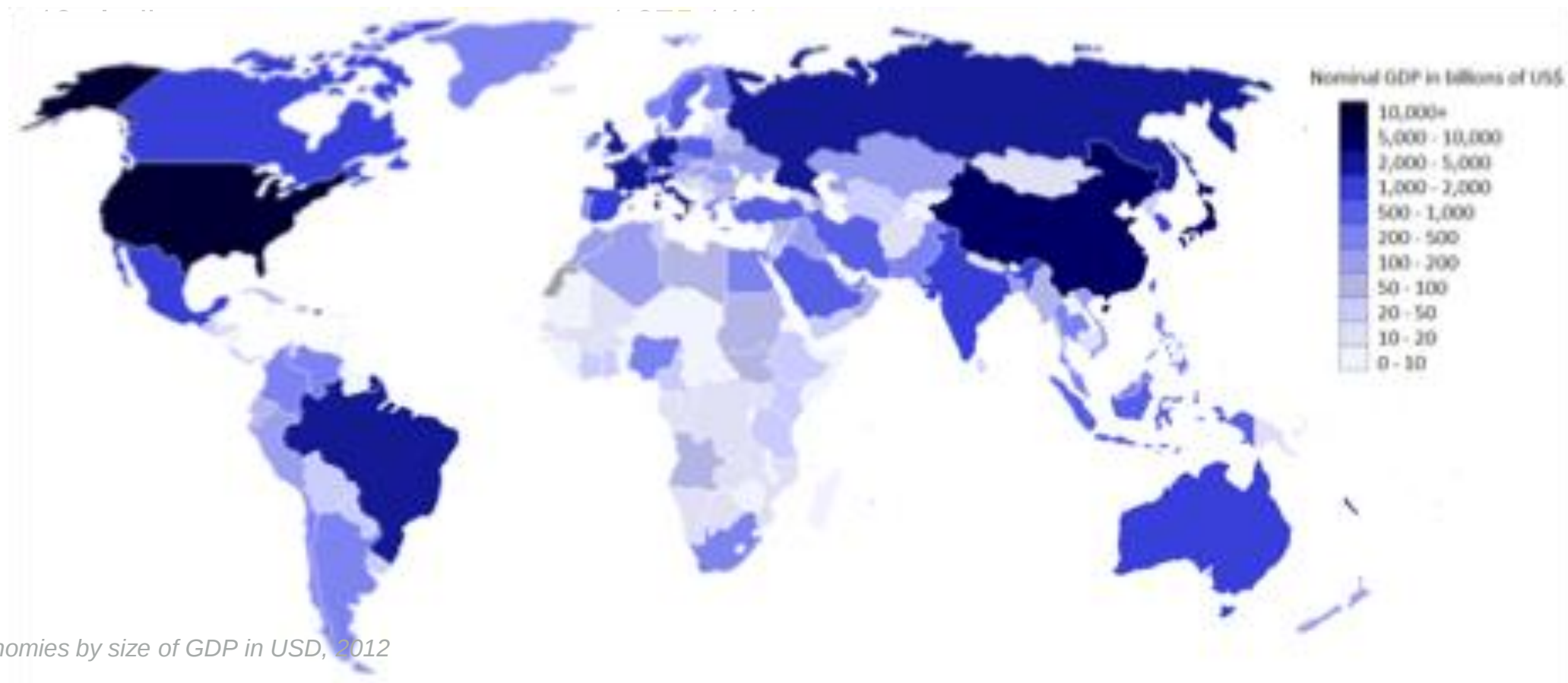
millions of US dollars

1. USA	16,768,100
2. China	9,240,270
3. Japan	4,919,563
4. Germany	3,730,261
5. France	2,806,428
6. United Kingdom	2,678,455
7. Brazil	2,245,673
8. Italy	2,149,485
9. Russian Federation	2,096,777

GDP

ที่มา: the Worldbank updated on Apr 2015

<http://data.worldbank.org/data-catalog/GDP-ranking-table>

A map of world economies by size of GDP in USD, 2012

[http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_\(nominal\)#/media/File:Map_of_world_countries_by_GDP_\(nominal\)_in_US\\$.png](http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_(nominal)#/media/File:Map_of_world_countries_by_GDP_(nominal)_in_US$.png)

USA

CHINA

โลกเล็กลง
การแข่งขันรุนแรงขึ้น

คำเตือนจากพระเจ้าแผ่นดิน

สามัคคีเป็นพลัง
คำจุนแผ่นดินไทย

โลกยกย่อง กษัตริย์นักพัฒนา

2555 รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อ
มนุษยธรรม (The Humanitarian Soil
Scientist)

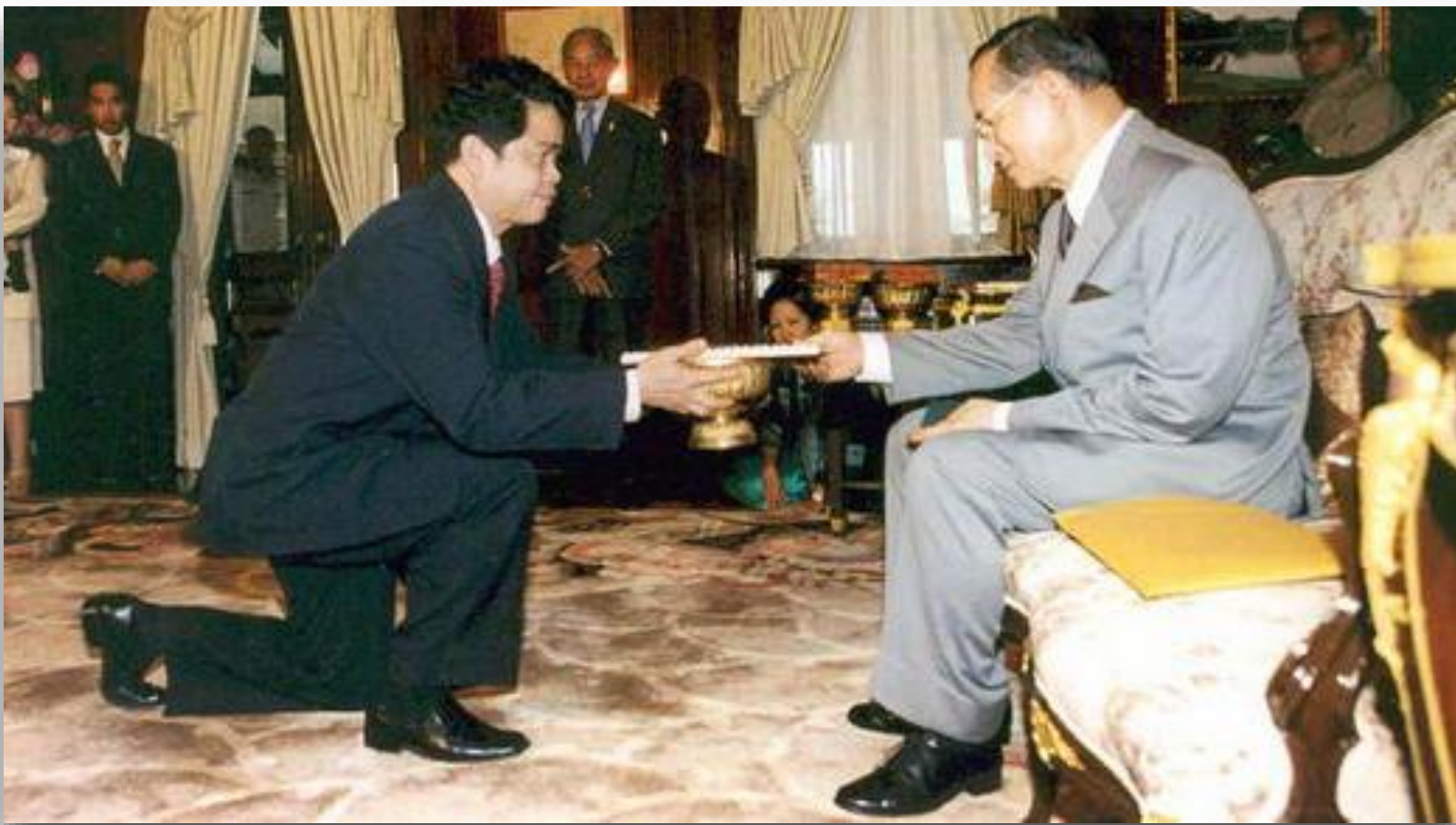
2549 “รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการ
พัฒนามนุษย์”

2539 FAO ทูลเกล้าฯ ถวาย "เหรียญสดุดีพระ
เกียรติคุณในด้านการพัฒนาการเกษตร"

2544 คณะกรรมการจัดงานบรัสเซลส์ ยูเรก้า ถวายรางวัล 5 รางวัล สำหรับผลงานตามโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจำนวน 3 ชิ้น คือ

- ผลงานเรื่องทฤษฎีใหม่ (The New Theory)
- ผลงานเรื่องน้ำมันไบโอดีเซล สูตรสกัดจากน้ำมันปาล์ม (Palm Oil Formula)
- ผลงานเรื่องฝนหลวง (Royal Rain Making)

2543 คณะกรรมการจัดงานบรัสเซลส์ ยูเรก้า แห่ง The Belgian Chamber of Inventors
สมาคมส่งเสริมและคุ้มครองนักประดิษฐ์ของราชอาณาจักรเบลเยียม ที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในยุโรป
ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลรางวัลบรัสเซลส์ ยูเรก้า 2000 จากผลงาน
“เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย” หรือ “กังหันน้ำชัยพัฒนา” จำนวน 5 รางวัล

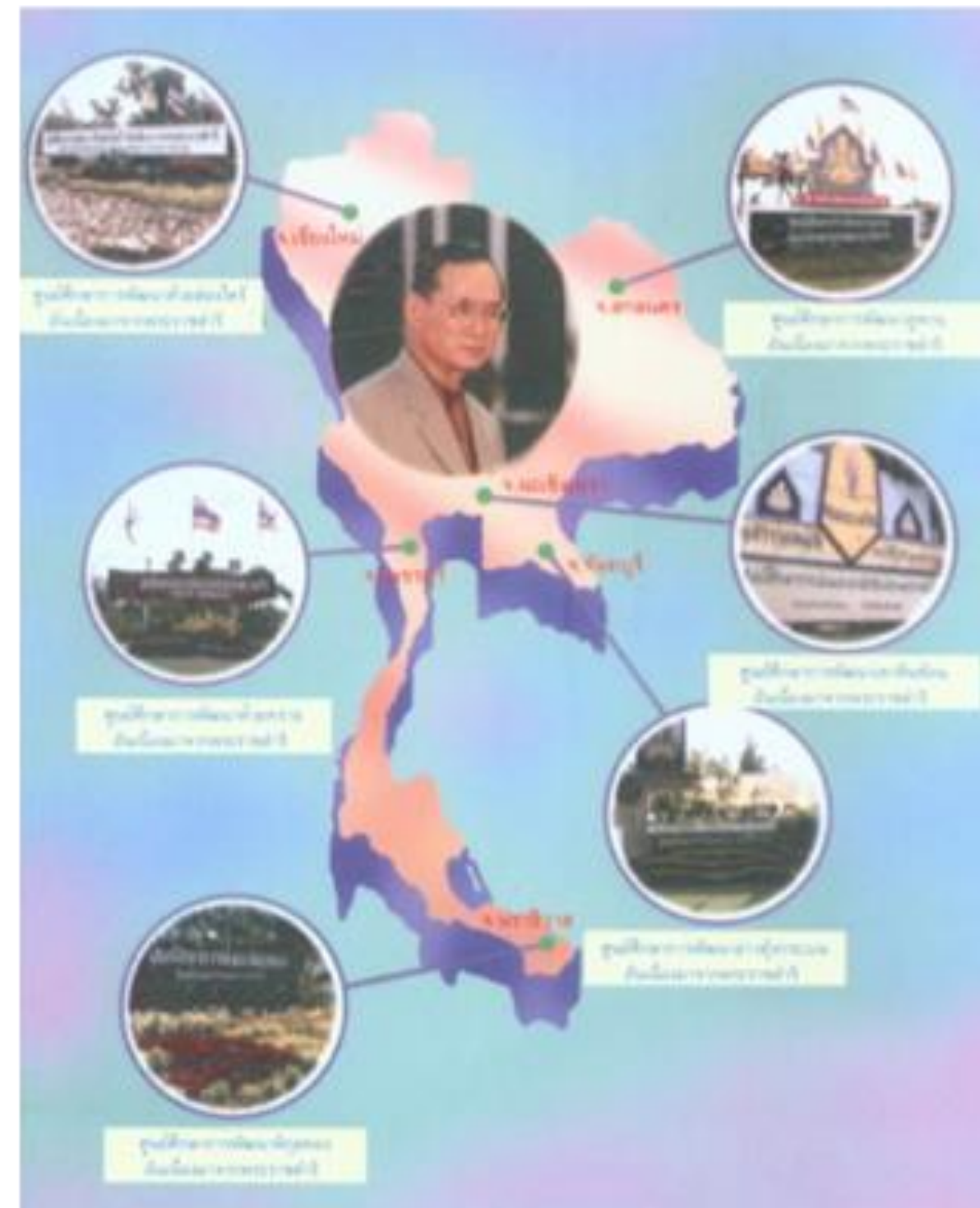
โลกยกย่อง กษัตริย์นักพัฒนา

2551 รางวัล "ผู้นำโลกด้านทรัพย์สินทาง
ปัญญา" (WIPO Global Leaders Award)

2550 เครื่องหมายประดับแห่งเกียรติยศ
(Decoration) ชั้นสูงสุดของสหพันธ์กีฬา
มหาวิทยาลัยโลก (FISU)

2549

1. เหรียญฟีแล Philae Medal
2. เหรียญทองเทิดพระเกียรติในฐานะที่ทรงอุทิศตนเป็นแบบอย่างในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติ
3. เหรียญทองสุขภาพดีถ้วนหน้า
4. รางวัลเทิดเกียรติในฐานะที่ทรงมีบทบาทโดดเด่นในความพยายามที่จะควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในไทย
5. เหรียญอากรีโคลาส 6 ธ.ค. 2538 ในฐานะที่ทรงอุทิศพระองค์ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและความสุขของประชาชนในประเทศองค์
6. รางวัลเทิดพระเกียรติในฐานะที่ทรงสนับสนุนงานอุดมศึกษาและการนำทรัพยากรน้ำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
7. เหรียญทะเลฟู้ด
8. แผ่นจารึกเทิดเกียรติขององค์การอนามัยโลก
9. รางวัลเทิดพระเกียรติของยูเอ็น-ฮาบีแทต

พระราช
ผู้ทรง “ทำ”

การจัดการน้ำตามศาสตร์พระราช "จากภูผา...สู่ผืนนา"

ต้นน้ำ อรุณิศา ผืนป่า

ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาพุ
ผืนป่าดงภูแล
ผืนป่าดงภูหลวง
ผืนป่าดงภูผา
ผืนป่าดงภูผา
ผืนป่าดงภูผา
ผืนป่าดงภูผา

กลางน้ำ

การกักเก็บน้ำ โดยธรรมชาติ

ธรรมชาติบำบัด
น้ำดีใส่น้ำเสีย
แก้มลิง ชามครก

ปลายน้ำ

น้ำดี บึงกับ

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

น้ำดีใส่น้ำเสีย
จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย

ฟื้นคืนชีวิตให้แผ่นดิน

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

โคก เลี้ยงสัตว์ (1 ไร่) เป็นโรงผลิตปุ๋ยคอกชีวภาพ

โคก ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง (2 ไร่)
ช่วยสร้างหน้าดิน สร้างปุ๋ยจากธรรมชาติ

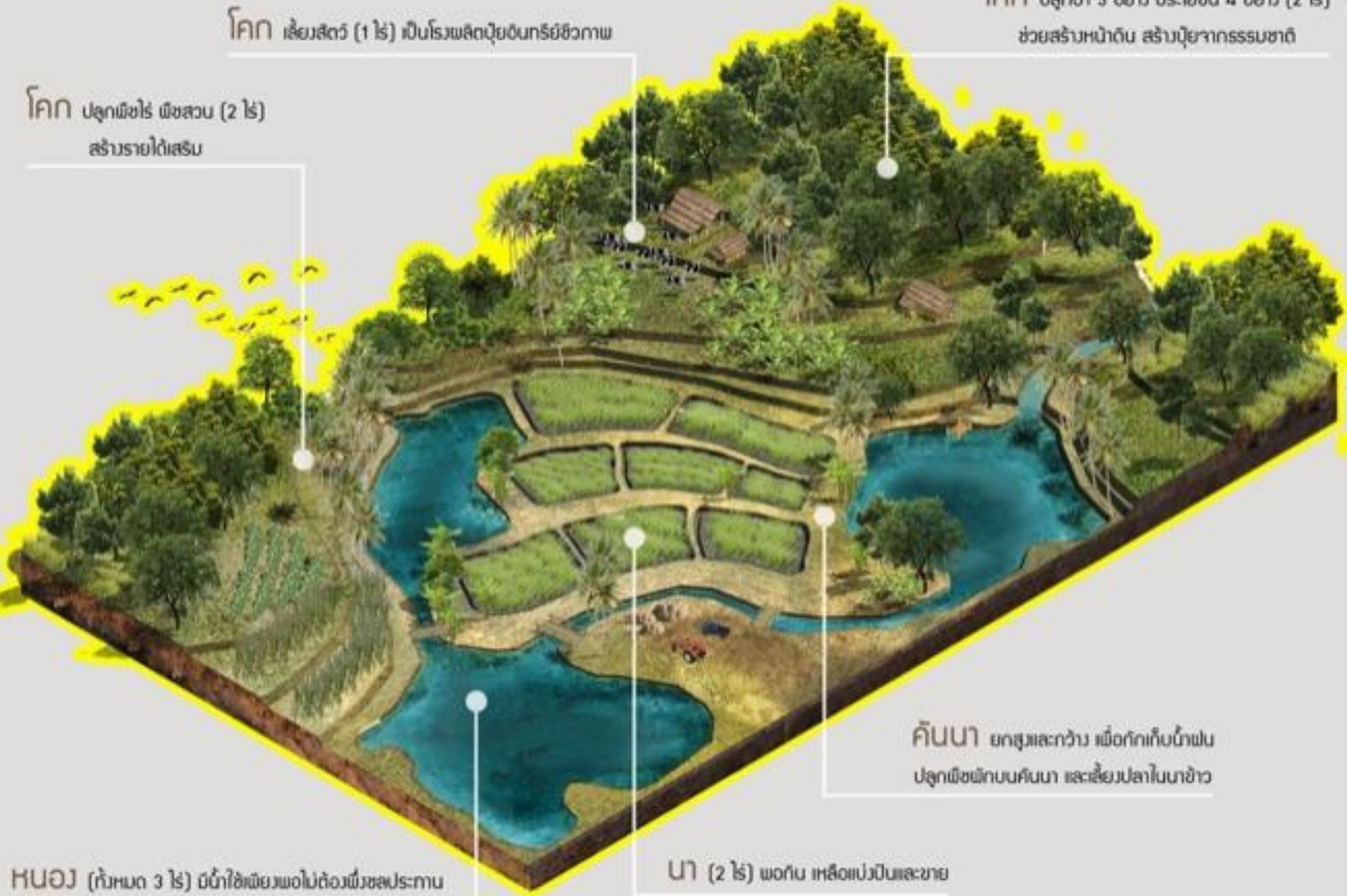
โคก ปลูกพืชไร่ พืชสวน (2 ไร่)
สร้างรายได้เสริม

หนอง (ทั้งหมด 3 ไร่) มีน้ำใช้เพียงพอไม่ต้องพึ่งชลประทาน
และเลี้ยงปลา พอกับ เหลือแบ่งปันและขาย

ป่า (2 ไร่) พอกับ เหลือแบ่งปันและขาย

คันทนา ยกสูงและกว้าง เพื่อกักเก็บน้ำฝน
ปลูกพืชผักบนคันทนา และเลี้ยงปลาในนาข้าว

แบบจำลองการจัดการพื้นที่กสิกรรม บริเวณลุ่มน้ำป่าสัก
(แบบที่ 1 กรณีที่เป็นพื้นที่ราบ)

ARCHITECTURE DESIGN

ACTIVITY

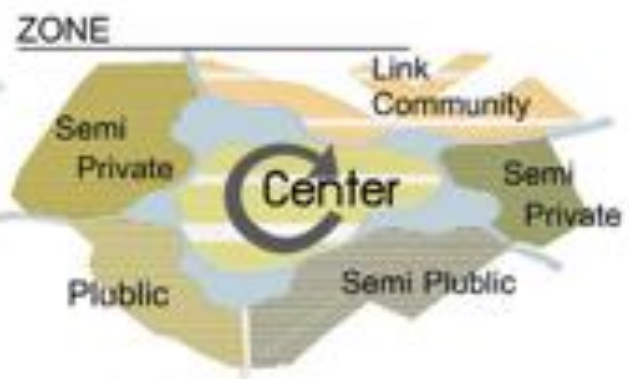

PASSIVE DESIGN

3 SME RESIDENCIAL

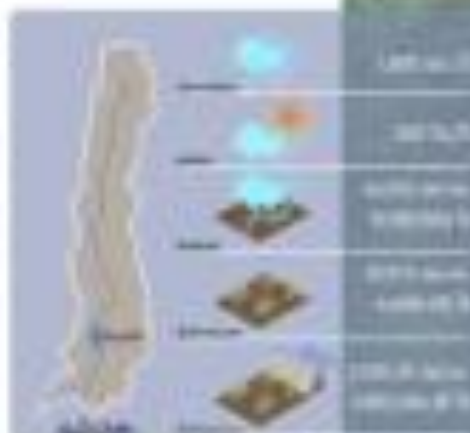
5 MARKET

Master Plan

แผนที่จำลองแหล่งหลุมบนมกรก

ฝนตกใบพื้นที่ 24,400 ลบ.ม./ปี

โดย ตกพื้นที่ในแนว 70%

พื้นที่

(17,080 ลบ.ม./ปี)

แนว ลาดชัน 1.5%

พื้นที่

(4,800 ลบ.ม./ปี)

แนว ลาดชัน 0.5%

พื้นที่

(29,800 ลบ.ม./ปี)

พื้นที่ลาดชัน

(17,040 ลบ.ม./ปี)

พื้นที่ทำกิน 10 ไร่

พื้นที่ 1 ไร่ เก็บน้ำได้ 41,440 ลบ.ม./ปี

พื้นที่ 100 ไร่ เก็บน้ำได้ 4,144,000 ลบ.ม./ปี

คิดเป็น 9,927 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่

พื้นที่

4,144,000,000 ลบ.ม./ปี

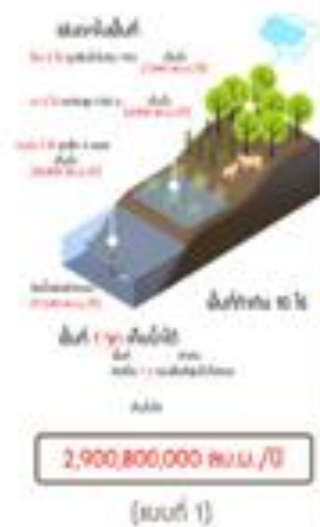
แนวลาดชัน

4,144,000,000 ลบ.ม./ปี

พื้นที่ลาดชัน

4,994,000,000 ลบ.ม./ปี

ប្រាក់បញ្ញើក្នុងកាត 100.000 ៗ ត្រូវបាន 1 គិតជា
កំណើន 10 ៖ ប្រាក់បញ្ញើក្នុងកាតក្នុងកាត

of the

3,598,880,000 m.u./U

အသက်အရွယ် ၁၈ နှစ်အောက် ၈၅၀,၀၀၀ ယောက်/၇၀

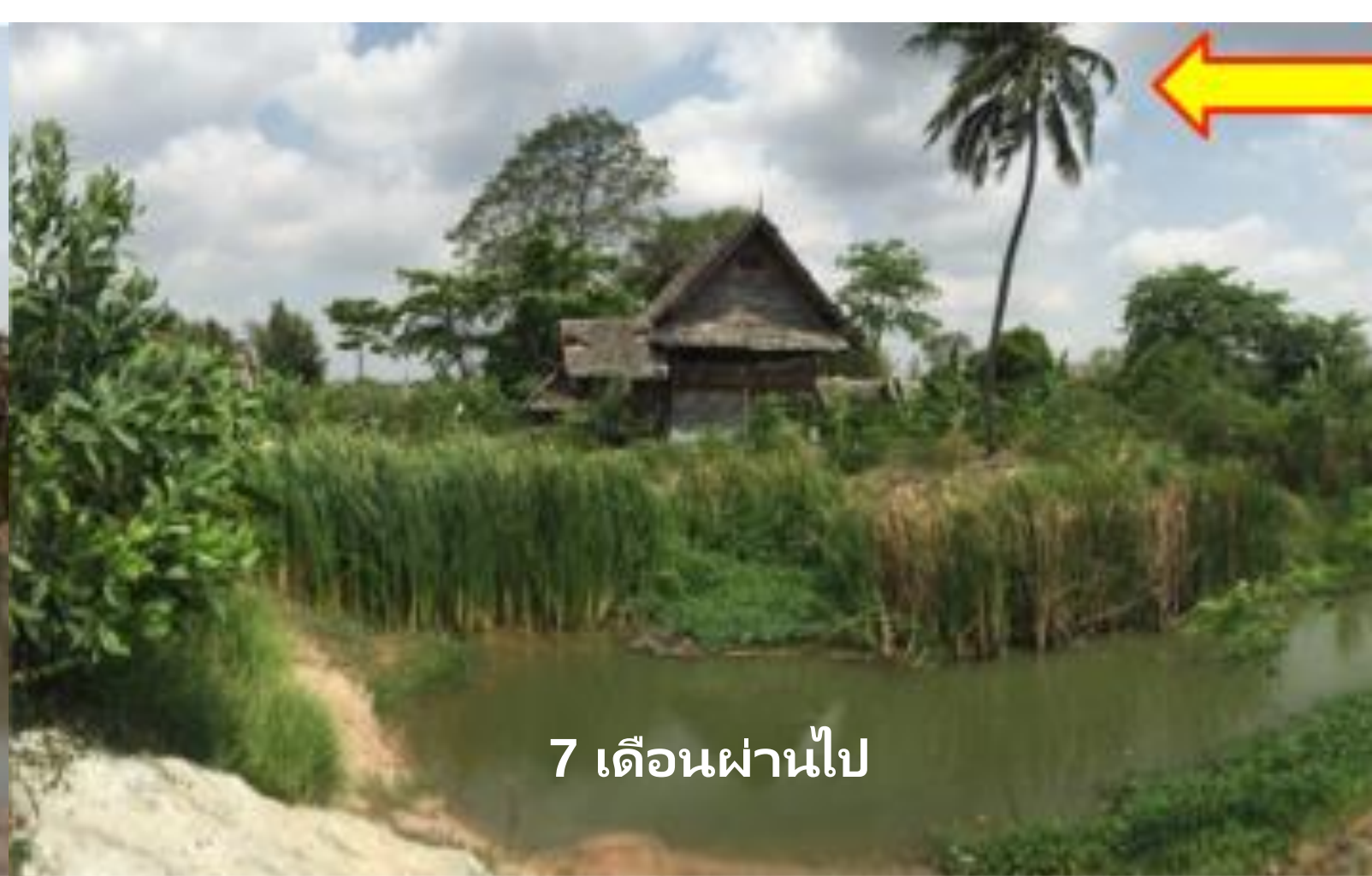
Hydrocorymbus

4,448,880,000 સુ.પ./ઉ

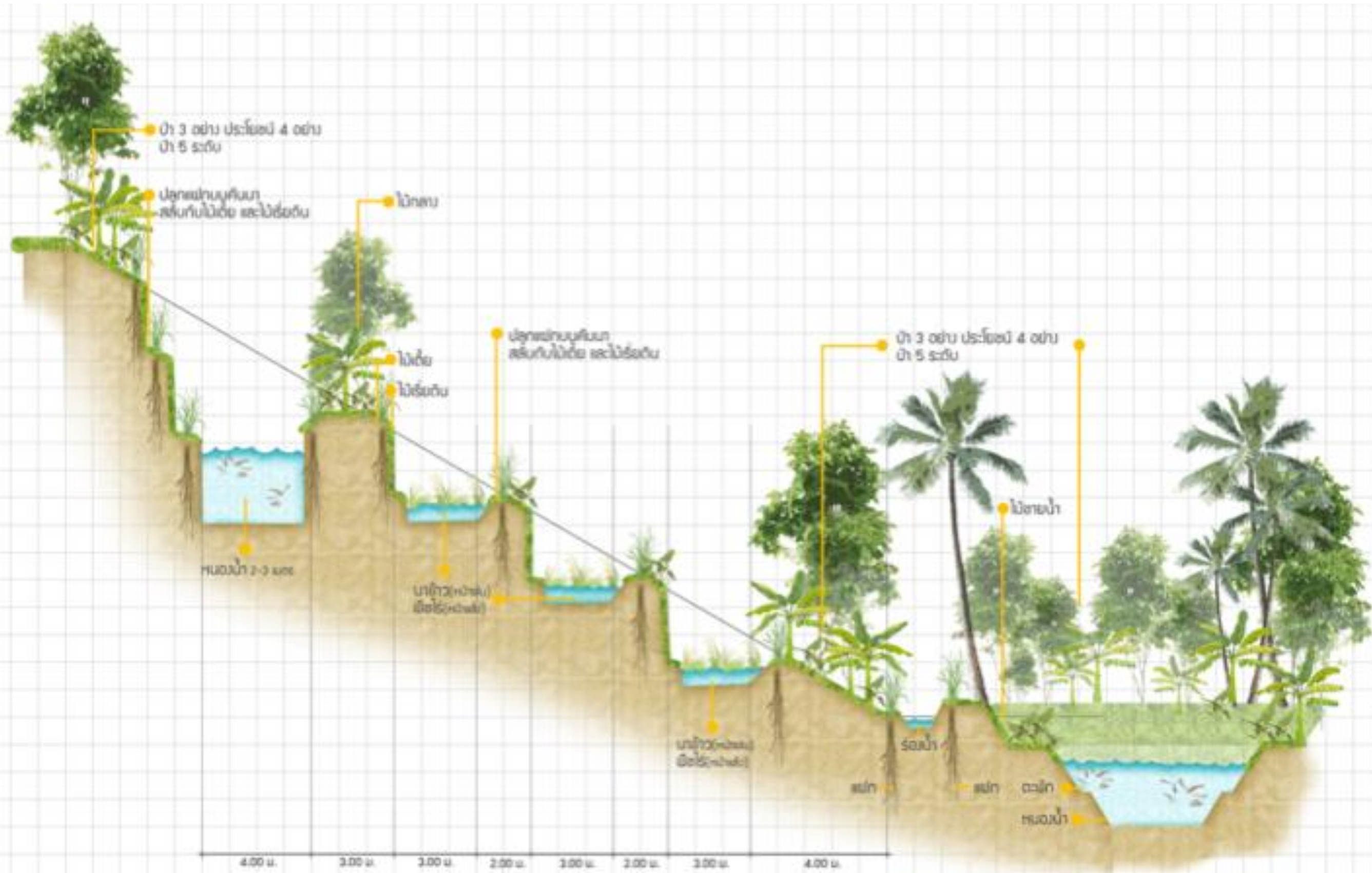
7 เดือนผ่านไป

ภาพการเปลี่ยนแปลงที่
 ตลาดน้ำสี่ภาคพัทธยา
 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559
 การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทาง
 ธรรมชาติไม่ใช่เรื่องยาก
 ถ้ามีการออกแบบและการจัดการ
 ที่เป็นวิชาการและปฏิบัติจริง

14 เดือนผ่านไป

การออกแบบพื้นที่เพื่อการจัดการน้ำ

การออกแบบพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาลาดหน้าหัวโล้น หมอกควัน

ภาพกราฟิกเพื่อการสื่อสารการแปลงทฤษฎีสู่การปฏิบัติกับชาวบ้าน

การพัฒนาเริ่มที่ “คน” การสร้างคนเริ่มที่ “ครูพาทำ” ใช้กระบวนการ - เข้าบรรยาย บ่ายพาทำ คำสรุป

ทำแบบ “สามัคคี” ลงแรง ลงแขก ลงขัน
ทุกภาคส่วน ทุกช่วงวัย สร้างพื้นที่ความสัมพันธ์ด้วยการลงมือ
ทำ

-สามัคคี นำศาสตร์พระราชามา แก้ไขปัญหาร่วมกัน-

เปลี่ยนคน ด้วยผลของการกระทำ “ระเบิดจากข้างใน”

บ้านห้วยกระติง
อ.แม่ระมาด
จ.ตาก

มีนาคม 2558

พฤษภาคม 2559

มิถุนายน 2559

ภาพพื้นที่เดียวกัน

มิถุนายน 2560

บ้านห้วยกระทิง

อ.แม่ระมาด

จ.ตาก

ผลผลิตเพิ่มขึ้นจริง

บ้านห้วยกระทิง

อ.แม่ระมาด

จ.ตาก

ปลูกวันเดียวกัน

ลดพื้นที่เพาะปลูกโดยที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นจริง

บ้านห้วยกระทิง

อ.แม่ระมาด

จ.ตาก

หัวคันนาทองคำ

บ้านค้อะ
อ.ท่าวังผา
จ.น่าน

ป่าเปียก

นางบุญเลียง รื่นมาลัย

พื้นที่ 3 ไร่ ต.ม่วงงาม อ.เสนาไห้ จ.สระบุรี

แบบสถาปัตยกรรม ลาดกระบัง

เครื่อง่ายกลสิกรรมธรรมชาติบ้านป่าเปี้ยก

ที่ตั้งโครงการ : ตำบลบ่อแก้ว อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
 วัตถุประสงค์ : อนุรักษ์
 ขนาดที่ดิน : 1 ไร่

ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ 1,400 มม./ปี

6,335.00 ลบ.ม./ปี

การเก็บน้ำในพื้นที่ได้ 33 %

โคก 1.50 ไร่

1.35 ลบ.ม./ปี

นา 1.35 ไร่

พนา 0.60 ไร่

5,888.00 ลบ.ม./ปี

3,780.00 ลบ.ม./ปี

1,400.00 ลบ.ม./ปี

โคก (1.50 ไร่) เก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี (1.35 ไร่) และ 1.35 ไร่ (1.35 ไร่) เก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี

นา (1.35 ไร่) เก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี (1.35 ไร่) และ 1.35 ไร่ (1.35 ไร่) เก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี

โคกเก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี (1.35 ไร่) และ 1.35 ไร่ (1.35 ไร่) เก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี

เก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี (1.35 ไร่) และ 1.35 ไร่ (1.35 ไร่) เก็บน้ำ 1.35 ลบ.ม./ปี

เครื่อง่ายกลสิกรรมธรรมชาติบ้านป่าเปี้ยก

บำนาญ คนเดิม

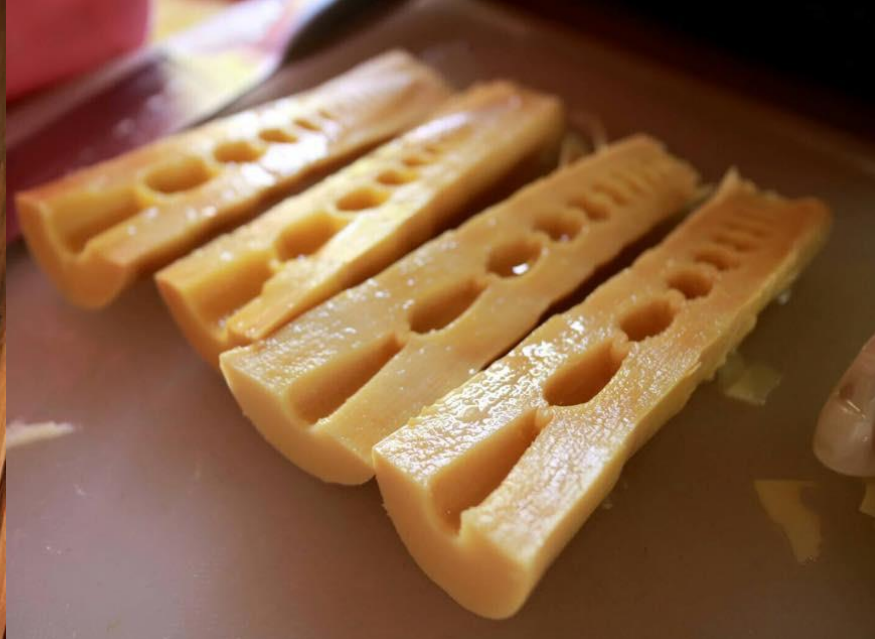
- ทำนาปีละ 2 ครั้ง ได้เงิน 12,000 บาท
- บำนาญ-ลุงเลิศต้องไปรับจ้างแรงงานเพิ่ม
- กู้ยืมเงินนอกระบบ ไม่สามารถจ่ายคืนได้
- รายได้ทั้งครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 9,200 บาท

บำนาญ คนใหม่

- อบรมมาบเอื้อง รุ่น 390
- ทำนาปีละ 1 ครั้ง ไม่ขาย เก็บไว้กินเอง
- ขายผักบนคันนา เฉลี่ยต่อเดือน 13,500 บาท
- เลี้ยงไก่ ขายไข่ เดือนละ 1,600 บาท
- ขายส้มตำ ยำมะม่วง เฉลี่ยต่อเดือน 4,000 บาท
- รายได้ทั้งครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 19,100 บาท

7 ความสำเร็จ เมื่อมีน้ำสมบูรณ์

1. ไม่มีภัยแล้ง เมื่อจัดระบบแปลงนาใหม่ เก็บน้ำได้สมบูรณ์
2. ไม่เสียค่าแรงงานสูบน้ำ ประหยัดค่าแรงงาน
3. ไม่เสียค่าสูบน้ำ ค่าขนท่ออุปกรณ์ ค่าน้ำมัน
4. ไม่ใช้ยาฆ่าหญ้า/ปุ๋ยเคมี ไม่มีสารพิษ สุขภาพดี
5. ไม่มีรายจ่ายในการกินอยู่ เพราะมีผัก มีปลา
แถมเลี้ยงคนรอบข้างได้อีก
6. ผลผลิตต่อไร่มากขึ้น เหลือกิน เหลือใช้ แบ่งปัน ขายก็ได้เงิน
7. ความสุขของครอบครัวกลับมา เมื่อก่อนลุงเลิศต้องไปรับจ้าง
เดี๋ยวนี้ไม่ต้องไปแล้ว ชีวิตใหม่ของชาวนาผู้มีความสุข

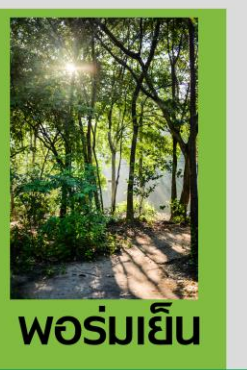

ทฤษฎีบันได ๙ ขั้นสู่ความพอเพียง

พอเพียง มั่นคง ยั่งยืน

ขำย				กองกำลังเกษตรโยธิน ยุวเกษตรโยธิน
ขาย				มังคุด ยั่งยืน "ค้าขายเป็นจะรวย"
เก็บ				เคล็ดลับวิชา ภูมิปัญญา เก็บรักษา แปรรูป การถนอมอาหาร สะสมไว้ยามจำเป็น เป็นภูมิคุ้มกันตัว
ทาน				ใจรักพอ เมตตา เอื้อเฟื้อ มีเหลือกินเหลือใช้ ก็แบ่งปัน รู้จักการให้
บุญ				พระ พ่อแม่ ครู ญาติผู้ใหญ่ สังคมได้ทำบุญทำทาน ถัดบุญบุญคุณจะเจริญ

เศรษฐกิจพอเพียง ขึ้นก้าวหน้า

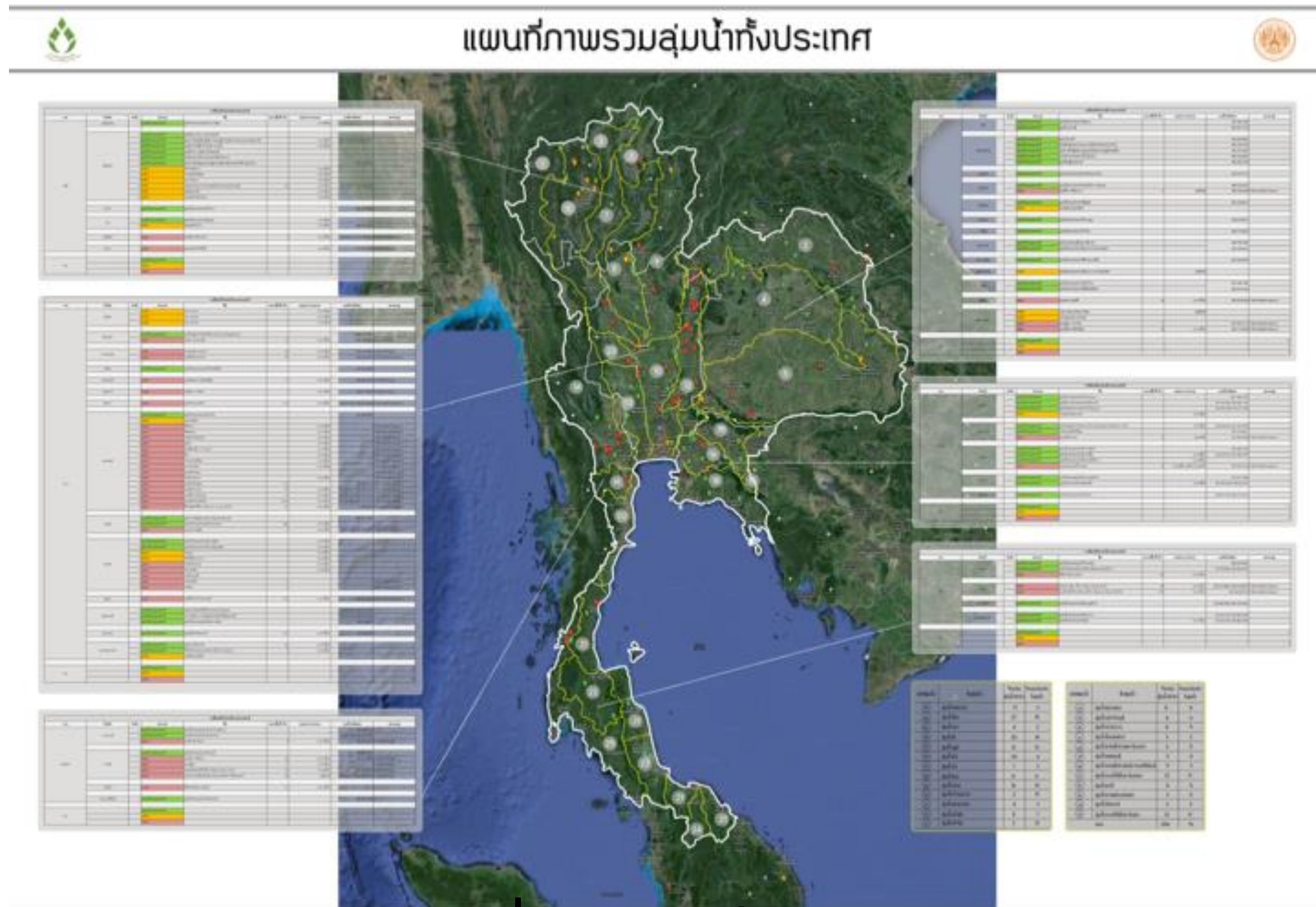

เศรษฐกิจพอเพียง ขึ้นพื้นฐาน
คุณธรรม+ความรู้

"การพัฒนาต้องทำพื้นฐานให้มั่นคงก่อน ให้ทั้งประเทศไม่อด
แล้วจึงพัฒนาก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ เป็นขั้น เป็นตอน จึงจะแน่นอน"

5,062 พื้นที่ออกแบบ 69 จังหวัด 24 ลุ่มน้ำ

ศูนย์บูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการแก้ไขปัญหาประเทศ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รูปแบบการจัดการที่ดิน
ที่เหมาะสม

ระบบ
การผลิตที่มั่นคงยั่งยืน

กระบวนการเสริมความเข้มแข็ง หรือเครือข่ายพี่เลี้ยง

ชุมชน

วิชาการ

วิธ

เอกชน

ประชาสังคมและ
สื่อมวลชน

การพัฒนาอย่างทั่ววัด

การขับเคลื่อนศาสตร์พระราชา

กลไก 357

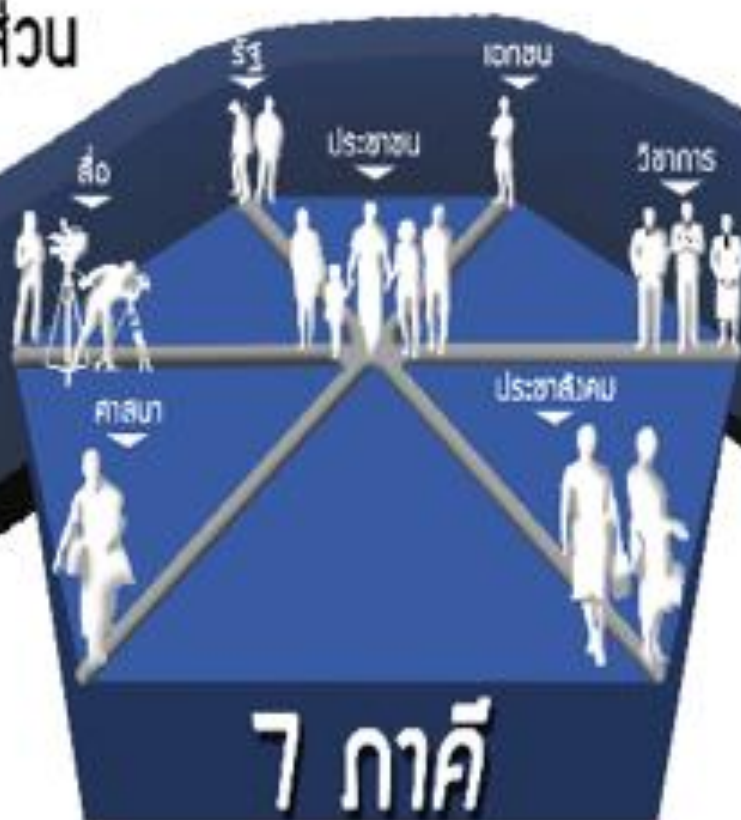
3 ระดับ 5 กลไก 7 ภาควิ

หลักการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาโดยเป็นการพัฒนาที่มีประชาชนเป็นแกน และภาคีอื่นๆ เข้าร่วมอย่างบูรณาการเพื่อเสริมกลไกเดิมของภาครัฐที่มีอยู่แล้ว โดยเป็นการขับเคลื่อนใน 3 ระดับ คือ ระดับท้องถิ่น/ชุมชน ระดับชาติ และระดับจังหวัด ภายใต้การมีส่วนร่วม 5 กลไก โดยใช้พลังขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาอย่างยั่งยืนจากกลไกการมีส่วนร่วม 7 ภาควิ

3 ระดับ

พื้นที่/ชุมชน
จังหวัด
ชาติ

ชุมชน
จังหวัด
ชาติ

5 กลไก

กลไกการประสานงาน
ภาคีเครือข่าย
กลไกแผนงานและยุทธศาสตร์
เชิงบูรณาการ
กลไกการติดตามและประเมินผล
กลไกการจัดการความรู้
กลไกการสื่อสารสังคม

7 ภาควิ

ภาครัฐ
ภาควิชาการ
ภาคประชาชน
ภาคเอกชน
ภาคประชาสังคม
ภาคสื่อมวลชน
ภาคศาสนา

มั่นคง

มั่งคั่ง

ยั่งยืน

STABILITY | PROSPERITY | SUSTAINABILITY

NATIONAL AGENDA

ศูนย์กลางทางกสิกรรมและวัฒนธรรม

Centre of Agriculture & Cultural Hub

NATIONAL LONG TERM PROPOSITION

ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

SUFFICIENCY ECONOMY

HIS MAJESTY THE KING'S COMMANDMENTS

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

เป้าหมายของโลก เป้าหมายของเรา
ด้วยศาสตร์พระราชา

ท่องเที่ยว ตามศาสตร์พระราชา

พริกปมข่าว

16 ต.ค. 60

จันทร์ – ศุกร์ ในช่วงข่าวคำมิตใหม่ทั่วไทย

www.thaipbs.or.th/Plikpomnews

ข่าวคำ
"มติใหม่ ทั่วไทย"

การท่องเที่ยวตามศาสตร์พระราชา

มอก.9999

แนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง
ภาคอุตสาหกรรม

“สมดุล มั่นคง ยั่งยืน และมีความสุข”

อุตสาหกรรมพอเพียง

คนรุ่นใหม่ CREATIVE & SHARING

5

ดาราดัง “เดินตามรอยเท้าพ่อ”

เราได้เดินทางร่วมกันมา เรียนรู้ผ่านการลงมือ
ทำจริง โดยตั้งปณิธานว่า “ จะพลิกแผ่นดิน
ของพ่อให้เป็นแหล่งอาหารอินทรีย์อันอุดม
ของบ้านเรา ครอบครัว ชุมชน คนไทย ”

เฟม - ฝ้าย ฟาร์มเฟมฝ้าย

การแข่งขัน แย่งชิง ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

การสร้างสรรค์ แบ่งปัน ก่อให้เกิด “พลังสามัคคี”

การพัฒนาถ้าไม่ละกิเลส ก็ประเทศไม่ได้

หลักการทรงงานของ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
มก. น้อมนำคำพ่อสอนสู่การปฏิบัติ

๑๖

ขาดทุนคือกำไร

“...ขาดทุนคือกำไร Our loss is our gain...”

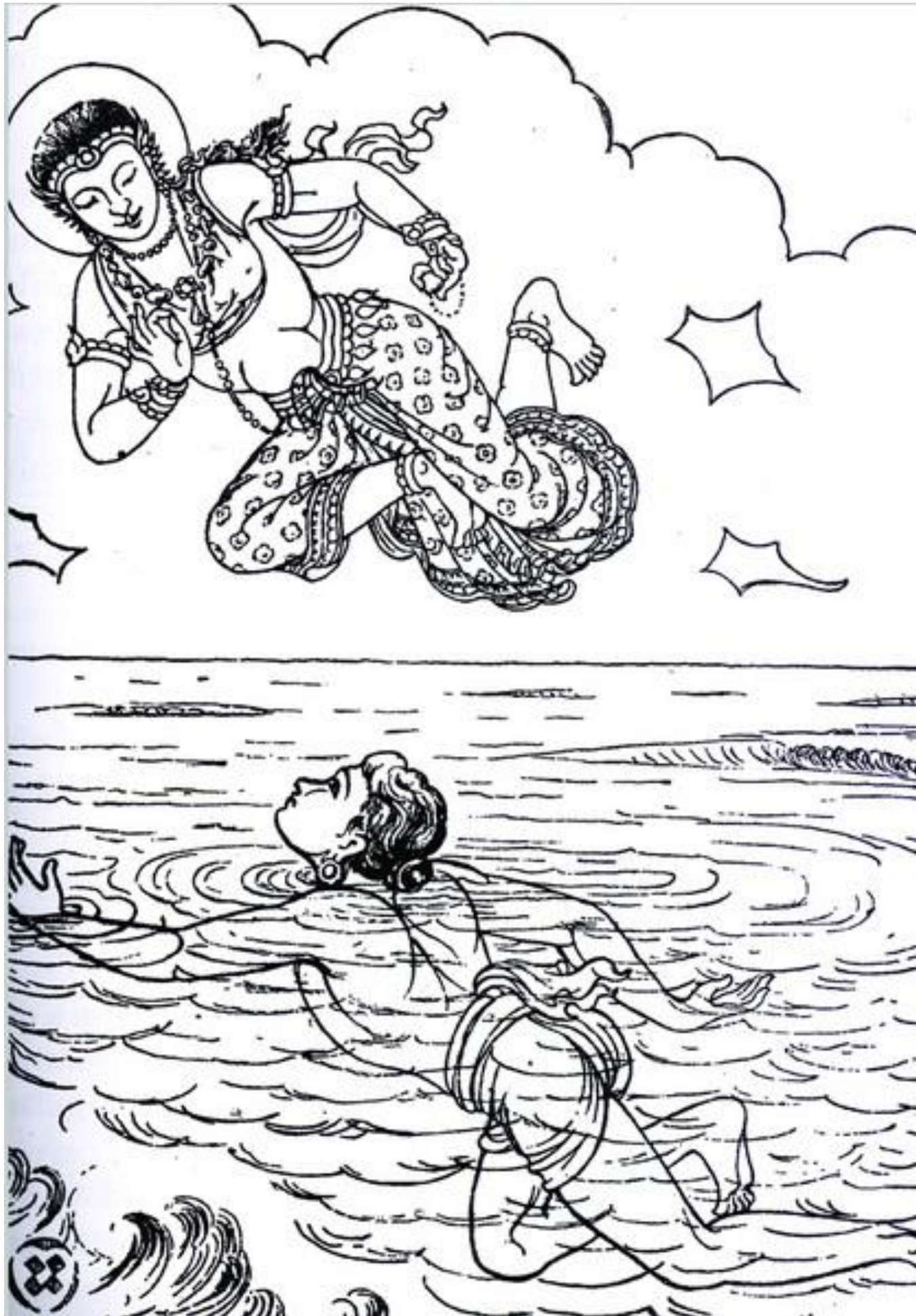
การเสียคือการได้ ประเทศที่จะก้าวหน้าและการที่
คนอยู่ดีมีสุขนั้น เป็นการนับที่เป็นมูลค่าเงินไม่ได้....”

หลักการคือ “การให้” และ “การเสียสละ”

เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือ ความอยู่ดีมีสุข
ของราษฎร “...ถ้าเราทำอะไรที่เราเสีย แต่ในที่สุด
ที่เราเสียนั้นเป็นการได้ทางอ้อมตรงกับงานของ
รัฐบาลโดยตรง เงินของรัฐบาลหรืออีกนัยหนึ่ง คือ
เงินของประชาชน ถ้าอยากให้ประชาชน
อยู่ดีกินดีก็ต้องลงทุน...”

OUR LOSS IS
OUR GAIN

ขาดทุน
คือกำไร

เศรษฐิกิจ
พอเพียงนี้

ต้องมีความเพียร
และต้องอดทน

งานจอบเปลี่ยนน่าน ตอน “รักเธอเสมอดาว”
ณ อุทยานแห่งชาติศรีน่าน 19 - 21 ม.ค. 61 ที่ผ่านมา

ออกแบบ เปลี่ยนน่าน

ตอน “รักเธอ...เสมอดาว”
วันที่ 19-21 มกราคม พ.ศ.2561
ณ ดอยเสมอดาว อุทยานแห่งชาติศรีน่าน
อ.น่าน อ.จ.น่าน

พบกับกิจกรรม

ออกแบบพื้นที่ด้วยศาสตร์พระราชและภูมิปัญญาบรรพบุรุษ
กิจกรรมความร่วมมือ 7 ภาควิชา เยาวชนสามัคคี
ฐานคนรักแม่ธรณี, ฐานคนรักน้ำ, ฐานคนรักภูผา,
ฐานคนรักป่า, ฐานคนมีน้ำยา
และอื่นๆ อีกมากมาย

สอบถามหรือสนใจติดต่อได้ที่

ทูล : 080-572-1642

เก็บน้ำฝนทุกเม็ด
เก็บความสมบูรณ์ของหน้าดิน
เปลี่ยนเปลือกเป็นปุ๋ย เพื่อสร้างความสมบูรณ์หน้าดิน
ฟื้นป่าขึ้นมาให้ภูเขา

ขอเชิญร่วม “เปลี่ยนเปลือกเป็นปุ๋ย”
ในงาน “คืนชีวิตให้แฉ่ม”
อาทิตย์ 28 ม.ค. 61 นี้
ณ อ.แม่แฉ่ม จ.เชียงใหม่

